

Διαπολιτισμικές βέλτιστες πρακτικές

Το τελευταίο κεφάλαιο αυτού του μοντέλου είναι αφιερωμένο στις βέλτιστες πρακτικές ανάπτυξης της συναισθηματικής νοημοσύνης στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο, παρέχοντας παραπομπές για περαιτέρω τεκμηρίωση. Το κεφάλαιο αυτό δεν απευθύνεται μόνο σε εκπαιδευτικούς, επαγγελματίες ή γονείς, αλλά και σε όλους τους εμπλεκόμενους στα εκπαιδευτικά συστήματα και σε ολόκληρη την κοινότητα που θα μπορούσε να οργανωθεί γύρω από τις αξίες της ανάπτυξης της συναισθηματικής νοημοσύνης.

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 1	
ΧΩΡΑ:	 ΙΤΑΛΙΑ
Τίτλος/ Θέμα:	
<i>Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ-ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ 1ΗΣ Β ΚΑΙ 1ΗΣ Γ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΜΠΟΡΑΣ</i>	
Περιγραφή:	
<p>Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η αφήγηση ιστοριών και η φαντασία των παραμυθιών παίζουν θεμελιώδη ρόλο στη μάθηση και την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης. Γι' αυτό το λόγο το Ενιαίο Ινστιτούτο "Campora S.G. - Aiello C." από την Amantea έχει χρησιμοποιήσει την τεχνική του παραμυθιού ως θεραπευτική δραστηριότητα σε εργαστήρια που πραγματοποιούνται τόσο στην τάξη όσο και εξ αποστάσεως. Χρησιμοποιώντας τη μεταφορά του δυϊσμού πρωταγωνιστής/ανταγωνιστής - καλός/κακός, τα παιδιά μπόρεσαν να αναπτύξουν τον συναισθηματικό γραμματισμό που είναι απαραίτητος για την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης. Συγκεκριμένα, οι μαθητές κλήθηκαν να δημιουργήσουν και να επινοήσουν ιστορίες, ώστε να ταυτιστούν με τα γεγονότα των χαρακτήρων που παρουσιάζονταν.</p> <p>Η εργασία πραγματοποιήθηκε σε μια διαδικασία τριών σταδίων. Η πρώτη φάση περιλαμβάνει, μέσω της χρήσης της πλατφόρμας που υιοθέτησε το σχολείο για τα μαθήματα βίντεο, την ακρόαση της θεματικής ιστορίας για τον Covid-19 (γνωστότερο ως Coronavirus) που απεικονίζεται ως ένας κακός βασιλιάς που έχει γίνει συντριπτικά μέρος της ζωής μας. Αυτό είναι το παραμυθένιο incipit με το οποίο ξεκινά η δεύτερη φάση, κατά την οποία οι μαθητές δημιούργησαν τη δική τους ιστορία, καθιστώντας την ένα ισχυρό εργαλείο μάθησης. Η τρίτη και τελευταία φάση ασχολείται με τη μετάφραση της μεταφορικής γλώσσας που παρουσίασαν οι μαθητές σε πειθαρχικό περιεχόμενο, αποτελώντας εργαλείο για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητας. Στα διάφορα στάδια της κατασκευής της ιστορίας μαζί με τα παιδιά, χρησιμοποιήθηκαν διάφορες τεχνικές εργασίας, όπως η συνεργατική μάθηση και ο καταγισμός ιδεών, προκειμένου να αυξηθεί η αλληλοϋποστήριξη και η συναισθηματική εγγύτητα των μαθητών, ώστε να μάθουν να επικοινωνούν με ενσυναίσθηση.</p> <p>Ο πρωταρχικός στόχος του εργαστηρίου ήταν, επομένως, να διευκολύνει την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης. Πράγματι, η εξ αποστάσεως μάθηση επέτρεψε στον συναισθηματικά πιο έξυπνο μαθητή να αναπτύξει ισχυρή ανθεκτικότητα και σε εκείνον με περισσότερες δυσκολίες να ανοιχτεί περισσότερο. Καταδείχθηκε πώς, μέσω των βιωματικών εργαστηρίων και της χρήσης διαφορετικών τεχνικών μάθησης, οι μαθητές παρακινήθηκαν να ξεπεράσουν τη συναισθηματική δυσφορία που είχαν εκφράσει στην αρχή της χρονιάς. Πολύ σημαντικός είναι ο ρόλος του εμπειρογνώμονα ο οποίος, ωθώντας το ημισφαίριο της δημιουργικότητας, της προσαρμογής και της αποκλίνουσας σκέψης, εξασφάλισε ότι οι μαθητές διατήρησαν την προσοχή τους στο έργο.</p>	
Σύνδεσμος:	

<https://www.comprensivocampora-aiello.edu.it/attivita-alunni/1161-intelligenza-emotiva-come-metodo-educativo-relazionale-nella-didattica-a-distanza-lavori-eseguiti-dagli-alunni-della-1-b-e-1-c-della-scuola-primaria-di-campora.html>

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 2

ΧΩΡΑ: ΙΤΑΛΙΑ

Τίτλος/ Θέμα:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ - ΜΙΑ ΚΑΤΑΙΓΙΔΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ (ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ)

Περιγραφή:

Η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο "Bastiano Genovese" της Μεσσήνης σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης προκειμένου να τους βοηθήσει να κατανοήσουν τη διαφορά μεταξύ πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων συναισθημάτων. Η δραστηριότητα μπορεί να διεξαχθεί στην τάξη, καθώς και με άλλες κοινωνικές ομάδες ανάλογα με την ηλικία.

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε μικρές ομάδες και τους ζητήθηκε να καταγράψουν όλα τα συναισθήματα που τους έρχονται στο μυαλό σε περιορισμένο χρονικό διάστημα (περίπου 5 λεπτά). Στη συνέχεια, οι εκπαιδευτικοί τους σταμάτησαν και τους καθοδήγησαν στο επόμενο στάδιο της εργασίας: για κάθε συναίσθημα στο χαρτί τους ζητήθηκε να προσθέσουν μια στιγμή/μια κατάσταση κατά την οποία το ένιωσαν (περίπου 10-15 λεπτά). Στη συνέχεια, κάθε ομάδα επέλεξε έναν εκπρόσωπο, ο οποίος μίλησε εκ μέρους όλων και ο εκπαιδευτικός ζήτησε στη συνέχεια από κάθε ομάδα να μοιραστεί αυτά που κατέγραψε. Από αυτά που ανέφεραν τα παιδιά ο εκπαιδευτικός οδήγησε τη συζήτηση προς την κατεύθυνση της διαφοροποίησης των τύπων των συναισθημάτων (π.χ. η ευτυχία, η θλίψη, ο φόβος, ο θυμός, η αγδία και η έκπληξη είναι πρωτογενή συναισθήματα) και παρακίνησε τους μαθητές να καταλήξουν σε έναν ορισμό των δευτερογενών συναισθημάτων (π.χ. ντροπή, ζήλια, αμηχανία, ενοχή κ.λπ.). Τα πρωτογενή συναισθήματα εμφανίζονται πιο φυσικά (και είναι τα πρώτα που εμφανίζονται στα μικρά παιδιά) και τις περισσότερες φορές ασυνείδητα, ενώ τα δευτερογενή συναισθήματα απαιτούν αυτογνωσία, η οποία προϋποθέτει συνείδηση, μια "αίσθηση του εαυτού μου" και επίγνωση των άλλων. Αυτή η δραστηριότητα βοηθά τους μαθητές να αναγνωρίσουν και να κατανοήσουν τις διαφορές μεταξύ πρωτογενών και δευτερογενών συναισθημάτων

Η δραστηριότητα εμπλέκει τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς στη διατύπωση ορισμένων ερωτήσεων και τροφών για σκέψη όπως

- Σε ποιες καταστάσεις βιώνετε συναισθήματα;
- Μπορείτε να βιώσετε διαφορετικά συναισθήματα την ίδια στιγμή; Γιατί/γιατί όχι;
- Υπάρχουν παρόμοιες καταστάσεις που προκαλούν διαφορετικά συναισθήματα; Γιατί/ γιατί όχι;
- Ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ πρωτογενών και δευτερογενών συναισθημάτων;

Η ίδια δραστηριότητα μπορεί να προταθεί και σε μικρότερους μαθητές, αλλά προσαρμόζοντάς την, π.χ. χρησιμοποιώντας εικόνες προσώπων που εκφράζουν πρωτογενή συναισθήματα και χρησιμοποιώντας μια απλούστερη γλώσσα κατάλληλη για την ηλικία.

Σύνδεσμοι:

<https://www.icgenovese.it/>

<https://www.icgenovese.it/Attivit%C3%A0%20su%20competenza%20emotiva%20ed%20empatia.pdf>

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 3
ΧΩΡΑ: **ΚΥΠΡΟΣ**

Τίτλος/ Θέμα:

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Περιγραφή:

Σήμερα, η συναισθηματική νοημοσύνη έχει γίνει όλο και πιο κρίσιμη και σημαντική για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Παρ' όλα αυτά, ο ρόλος της στη διαχείριση ενδοσχολικών συγκρούσεων που αφορούν εκπαιδευτικούς δεν έχει διερευνηθεί επαρκώς, ούτε στα ελληνικά ούτε στα κυπριακά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η παρούσα διατριβή εξέτασε τη συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών που διορίζονται σε κυπριακά δημόσια σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και τις τεχνικές διαχείρισης ενδοσχολικών συγκρούσεων, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και ερευνητικά. Ακολούθως, διερεύνησε τη συσχέτιση μεταξύ του βαθμού συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών και της επιλογής της τεχνικής τους για την αποτελεσματική διαχείριση ενός περιστατικού σύγκρουσης. Η εμφάνιση συγκρούσεων μεταξύ των μελών του σχολικού εργατικού δυναμικού δεν είναι ούτε αποφεύξιμο ούτε σπάνιο φαινόμενο. Συνεπώς, τα συναισθήματα καθώς και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση τέτοιων ξεσπασμάτων είναι υψίστης σημασίας για την επιτυχή επίλυσή τους.

Σύμφωνα με την επιστημονική βιβλιογραφία, οι ενδοσχολικές συγκρούσεις διακρίνονται σε διάφορους τύπους, προκαλούνται από διάφορους παράγοντες, ακολουθούν ορισμένα στάδια εξέλιξης και διαχειρίζονται με τεχνικές όπως η αποφυγή, η κυριαρχία, η συνεργασία, ο συμβιβασμός και η εξομάλυνση. Ανεξάρτητα από τη θεωρητική της προσέγγιση, η επίδραση της συναισθηματικής νοημοσύνης κρίνεται από τους ερευνητές ως καθοριστική τόσο ως προς τη διαδικασία κατανόησης, διαχείρισης και εξομάλυνσης των συναισθημάτων των άλλων κατά τη διάρκεια της σύγκρουσης, όσο και ως προς την επιλογή της κατάλληλης τεχνικής διαχείρισης των συγκρούσεων, ώστε οι συνέπειες τόσο για τα εμπλεκόμενα μέρη όσο και για το σχολείο να μην είναι δυσμενείς αλλά, αντίθετα, επωφελείς.

Αρχικά, η παρούσα διατριβή, μέσω ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς, παρείχε μια εκτίμηση της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών, μελέτησε τη συχνότητα, την ένταση και τα αίτια που οδηγούν σε ενδοσχολικές συγκρούσεις και, τέλος, αξιολόγησε τις τεχνικές διαχείρισης που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί για τη διευθέτηση των διαφορών τους. Επιπλέον, διαπιστώθηκε σύνδεση μεταξύ του βαθμού συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών και της επιλογής της τεχνικής διαχείρισης των συγκρούσεων. IV Μέσω της στατιστικής ανάλυσης των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν, διαπιστώθηκε ο υψηλός βαθμός συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών, με τις γυναίκες να υπερτερούν των ανδρών. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν τη σύγκρουση ως συχνό φαινόμενο στο σχολικό περιβάλλον, το οποίο περιγράφουν ως ήπιο και υποστηρίζουν ότι η συνηθέστερη αιτία της είναι η κακή επικοινωνία. Επιπλέον, η μελέτη έδειξε ότι η τεχνική της συνεργασίας αποτελεί την πρώτη επιλογή για την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που ασχολούνται με τη διαχείριση και επίλυση συγκρούσεων εντός του σχολείου. Επιπλέον, αποκαλύφθηκε ότι οι μεγαλύτεροι σε ηλικία, πιο έμπειροι εκπαιδευτικοί είναι πιο συναισθηματικά ευφείς από τους νεότερους, λιγότερο έμπειρους. Όσον αφορά την επιλογή της τεχνικής διαχείρισης των συγκρούσεων, διαπιστώθηκε ότι η ηλικία και τα χρόνια υπηρεσίας ενός εκπαιδευτικού επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο επιλέγουν να χειριστούν τις ενδοσχολικές συγκρούσεις. Τέλος, σύμφωνα με τα ερευνητικά δεδομένα, υπήρξε θετική συσχέτιση μεταξύ της συναισθηματικής νοημοσύνης και της τεχνικής της συνεργασίας.

Σύνδεσμος:

<http://hephaestus.nup.ac.cy/handle/11728/11446>

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 4
ΧΩΡΑ: **ΚΥΠΡΟΣ**

Τίτλος/ Θέμα:
ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ
Περιγραφή:

Η βάση δεδομένων προσφέρει μια σειρά από επιστημονικά άρθρα σχετικά με έρευνες που διεξάγονται για τη συναισθηματική νοημοσύνη των μαθητών, επισημαίνοντας τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζει η συναισθηματική νοημοσύνη στην ανάπτυξη μιας υγιούς και ισορροπημένης προσωπικότητας των παιδιών, καθώς και στη μελλοντική τους επιτυχία, ανάπτυξη και ευτυχία. Οι μελέτες υπογραμμίζουν επίσης τη σημασία των γονέων και των εκπαιδευτικών στην ανάπτυξη των συναισθηματικών δεξιοτήτων των παιδιών και των ιδιοτήτων των ανθρώπων με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη, όπως, ενσυναίσθηση, κοινωνικές δεξιότητες, αυτονομία και τα οφέλη των συναισθηματικά επαρκών ανθρώπων.

Τα άρθρα παρουσιάζουν θεωρητικά πλαίσια και διαφορετικές προοπτικές για τη συναισθηματική νοημοσύνη, τεχνικές αξιολόγησης, προγράμματα κοινωνικής και συναισθηματικής εκπαίδευσης που μπορούν να εφαρμοστούν από εκπαιδευτικούς, συμβούλους ή ακόμη και γονείς.

Οι ενήλικες γενικά και οι γονείς ειδικά παίζουν το μεγαλύτερο ρόλο στην ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης των παιδιών, λόγω του ότι συχνά θεωρούνται πρότυπα. Παρέχονται επιστημονικές αποδείξεις για την ιδέα ότι οι γονείς που λειτουργούν ως "συναισθηματικοί μέντορες" και στοχεύουν στην εφαρμογή της συναισθηματικής αγωγής, είναι ικανοί να δώσουν αξία σε όλα τα συναισθήματα που βιώνουν τα παιδιά τους, ενώ παράλληλα αναγνωρίζουν τα συναισθήματά τους και χρησιμοποιούν την έκφραση των συναισθημάτων ως έναν τρόπο να δεθούν με τα παιδιά τους και να τα υποστηρίξουν μέσω της συμβουλευτικής παρέμβασης.

Σύνδεσμοι:
<https://gnosis.library.ucy.ac.cy/handle/7/65083>
<https://gnosis.library.ucy.ac.cy/handle/7/65025>
<https://gnosis.library.ucy.ac.cy/handle/7/65028>
<https://gnosis.library.ucy.ac.cy/handle/7/65217>

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 5

ΧΩΡΑ: ΕΛΛΑΔΑ

Τίτλος/ Θέμα:

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ, ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Περιγραφή:

Η συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό της προσωπικότητας αναφέρεται στις προδιαθέσεις συμπεριφοράς και στις προσωπικές εκτιμήσεις των ικανοτήτων του ατόμου. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετήσει τη συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό των παιδιών προεφηβικής ηλικίας που φοιτούν στις δύο τελευταίες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Πιο συγκεκριμένα, διερευνά πώς δύο διαστάσεις της σχολικής ζωής των παιδιών - η σχολική επίδοση (γνωστική διάσταση) και το κλίμα της τάξης (συναισθηματική διάσταση) - σχετίζονται με τη συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό των παιδιών.

Στην έρευνα συμμετείχαν 499 μαθητές (276 κορίτσια και 223 αγόρια) από 17 δημόσια δημοτικά σχολεία της ευρύτερης περιοχής του κέντρου της Αθήνας, εκ των οποίων 224 φοιτούσαν στην Ε' τάξη και 275 στην ΣΤ' τάξη. Οι μαθητές συμπλήρωσαν (α) το Ερωτηματολόγιο "Η συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώσης για τα παιδιά - Σύνοτμη έκδοση", το οποίο είναι η ελληνική μετάφραση-προσαρμογή του ερωτηματολογίου Trait Emotional Intelligence-Child Short Form (προσωπική ιστοσελίδα Πετρίδη, <http://www.psychometriclab.com>) και (β) το Ερωτηματολόγιο "Η ζωή στη σχολική τάξη", το οποίο είναι η ελληνική μετάφραση-προσαρμογή του ερωτηματολογίου Classroom Life Measure (Johnson & Johnson, 1983. Johnson, Johnson, Buckman, & Richards, 1985. Βογιατζόγλου & Γαλανάκη, 2008. Γαλανάκη, 2005. Babalis, 2009. Babalis, Galanaki, & Stavrou, 2007). Οι εκπαιδευτικοί συμπλήρωσαν την Κλίμακα Σχολικής Επίδοσης, η οποία αξιολογεί τη σχολική επίδοση των μαθητών στα μαθήματα των Μαθηματικών, της Γλώσσας και της Ιστορίας.

Τα παιδιά είχαν συνολικά υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό, είχαν καλή απόδοση στα μαθήματα και αξιολογούσαν θετικά το κλίμα της τάξης. Συγκεκριμένα, ανέφεραν ότι ο δάσκαλος της τάξης τους τα υποστηρίζει τόσο ακαδημαϊκά όσο και προσωπικά και ότι δεν αισθάνονται αποξενωμένα από την τάξη. Η συνολική συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό δεν βρέθηκε να σχετίζεται με τη σχολική επίδοση των παιδιών. Διαπιστώθηκε ότι τα παιδιά με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα ήταν πιθανό να αναφέρουν υψηλά επίπεδα συνεργασίας και τα παιδιά που φοιτούν σε μια τάξη που χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα συνοχής ήταν πιθανό να έχουν υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα. Τα ευρήματα συζητούνται στο πλαίσιο της σχετικής διεθνούς βιβλιογραφίας για τη συναισθηματική νοημοσύνη των παιδιών και τις σχέσεις της με τη σχολική ζωή των παιδιών. Τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για παιδαγωγικές εφαρμογές, με βάση τα ευρήματα αυτής της έρευνας.

Σύνδεσμος:

<https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/39119>

www.freepik.com

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 6
ΧΩΡΑ: **ΕΛΛΑΔΑ**

Τίτλος/ Θέμα:

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΕΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Περιγραφή:

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει την επίδραση ενός προγράμματος κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης στη συναισθηματική νοημοσύνη των μαθητών του δημοτικού σχολείου. Επιπλέον, η παρούσα μελέτη διερεύνησε την επίδραση του προγράμματος στο κλίμα της τάξης, την ψυχική ανθεκτικότητα και τις ακαδημαϊκές επιδόσεις των μαθητών, καθώς και τη διαφοροποίηση με βάση την τάξη και το φύλο.

Στην έρευνα συμμετείχαν εκατόν σαράντα πέντε (145) μαθητές της Δ' και Στ' τάξης δημοτικών σχολείων της Αττικής, οι οποίοι χωρίστηκαν σε δύο ομάδες: την πειραματική ομάδα με εβδομήντα πέντε (75) μαθητές, οι οποίοι παρακολούθησαν στο πλαίσιο του μαθήματος της Ελληνικής Γλώσσας ένα παρεμβατικό πρόγραμμα με την ονομασία "Ευμενίδες", και την ομάδα ελέγχου με εβδομήντα (70) μαθητές. Όλοι οι μαθητές συμπλήρωσαν σε τρεις χορηγήσεις (pre-test, post-test και follow-up) τα ακόλουθα ερωτηματολόγια: α) Ερωτηματολόγιο Συναισθηματικής Νοημοσύνης (Trait Emotional Intelligence Questionnaire): Child Form (TEIQue-CF), β) Classroom Life Measure (CLM), γ) Classroom Maps και δ) Ερωτηματολόγιο δημογραφικών χαρακτηριστικών. Επιπλέον, ελήφθησαν υπόψη οι βαθμολογίες των μαθητών.

Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές και συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών. Η συναισθηματική νοημοσύνη των μαθητών στην πειραματική ομάδα βελτιώθηκε σημαντικά, γεγονός που, επίσης, βελτίωσε το κλίμα της τάξης και την ψυχική τους ανθεκτικότητα και την ακαδημαϊκή τους επίδοση. Το πρόγραμμα είχε μεγαλύτερο αντίκτυπο στους μαθητές της έκτης τάξης και στα κορίτσια, ο οποίος παρέμεινε στατιστικά σημαντικός ακόμη και κατά την παρακολούθηση. Τα ευρήματα αυτά πρέπει να ληφθούν υπόψη από όσους εμπλέκονται στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι για τη δημιουργία υπεύθυνων και ψυχοκοινωνικά ισορροπημένων μαθητών.

Σύνδεσμος:

<https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/44173>

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 7
ΧΩΡΑ: **ΕΛΛΑΔΑ**

Τίτλος/ Θέμα:

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ, ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΤΙΒΑΡΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Περιγραφή:

Η έννοια της πρόληψης της φροντίδας ψυχικής υγείας αποτελεί συστατικό στοιχείο μελέτης και έρευνας στους τομείς των κοινωνικών επιστημών τις τελευταίες δεκαετίες. Οι ενήλικες, οι οποίοι εργάζονται με παιδιά ως επαγγελματίες, δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε παράγοντες, οι οποίοι δεν περιορίζονται μόνο στον τομέα της απόκτησης γνώσεων, αλλά επεκτείνονται στην καλλιέργεια εκείνων των δεξιοτήτων, που θα βοηθήσουν τους νέους να εξελιχθούν σε ενδυναμωμένους ψυχικά ενήλικες. Η καλλιέργεια των αρετών που εμπεριέχονται στην έννοια της συναισθηματικής νοημοσύνης θα δώσει στους μαθητές την ευκαιρία να ανακαλύψουν θετικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, καθώς και θετικά συναισθήματα, που ενυπάρχουν τόσο στους ίδιους όσο και στους συνομηλίκους τους.

Η παρούσα μελέτη εξετάζει την εφαρμοσιμότητα και τον βαθμό αποτελεσματικότητας ενός δημιουργικού, διαδραστικού ψυχοεκπαιδευτικού προγράμματος για παιδιά του δημοτικού σχολείου, για την ενίσχυση της στιβαρής δράσης και τη διαμόρφωση της συναισθηματικής τους ανθεκτικότητας. Στο πρόγραμμα, το οποίο διήρκεσε σχεδόν ενάμιση χρόνο (πilotική φάση και κύρια έρευνα), έλαβαν μέρος συνολικά 362 παιδιά, ηλικίας 9 -10 ετών. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε στη σχολική τάξη μία ή δύο φορές την εβδομάδα (παρέμβαση) και διήρκεσε μία σχολική ώρα. Κάθε παρέμβαση περιελάμβανε παιγνιώδεις ασκήσεις και πρωτότυπες δημιουργικές δραστηριότητες βασισμένες στις αρχές της γνωσιακής-συμπεριφορικής θεραπείας και ήταν ειδικά σχεδιασμένες ώστε να ανταποκρίνονται στους στόχους της κάθε παρέμβασης και να είναι διαχειρίσιμες από τους μαθητές όσον αφορά την ηλικία τους. Επιπλέον, το περιεχόμενο του προγράμματος παρέμβασης ήταν προσαρμοσμένο στο πρόγραμμα κάθε δημοτικού σχολείου, εφαρμόστηκε. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων υποστηρίζει την αποτελεσματικότητα του προγράμματος και καταδεικνύει την καταλληλότητά του για τα παιδιά του δημοτικού σχολείου.

Σύνδεσμος:

<https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/39286>

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 8

ΧΩΡΑ: ΠΟΛΩΝΙΑ

Τίτλος/ Θέμα:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ**Περιγραφή:**

Στην Πολωνία, παρατηρείται αξιοσημείωτη αύξηση της έκδοσης βιβλίων με έτοιμα προληπτικά και θεραπευτικά προγράμματα για παιδιά σχολικής ηλικίας. Οι επαγγελματίες/εκπαιδευτικοί έχουν όλο και μεγαλύτερη πρόσβαση σε έτοιμα σχέδια μαθημάτων που αναπτύσσουν, μεταξύ άλλων, τη συναισθηματική νοημοσύνη. Τα βιβλία χωρίζονται σε επιμέρους μαθήματα, τα οποία περιλαμβάνουν: τους στόχους του μαθήματος, τη θεωρία του θέματος που εξετάζεται καθώς και περιγραφή των ασκήσεων (βήμα προς βήμα).

Εκτός από τα βιβλία, παράλληλα εκδίδονται φάκελοι με έτοιμα φύλλα εργασίας, τα οποία οι επαγγελματίες/εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν όπως περιγράφεται στο βιβλίο ή να τα εισάγουν ως εργαλείο για τα δικά τους σχέδια μαθήματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα φύλλα εργασίας προσαρμόζονται άμεσα για χρήση στην τάξη (τα φύλλα εργασίας για τους μαθητές είναι σε μαλακό χαρτί, ώστε να μπορούν εύκολα να φωτοτυπηθούν, ενώ τα φύλλα εργασίας για την παρουσίαση είναι κατασκευασμένα σε σκληρό χαρτί, πλαστικοποιημένο).

Παραδείγματα:

- "Συναισθήματα Επικοινωνία Αποδοχή - Ένα πρόγραμμα πρόληψης και θεραπείας για παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας". Συγγραφείς: Agnieszka Lasota και Dominika Jońca SM. Εκδοτικός οίκος Difin. Το βιβλίο, που εκδόθηκε το 2021, περιέχει σενάρια που υλοποιούν το θέμα - τον κόσμο των συναισθημάτων και των συναισθημάτων. Ενδεικτικά κεφάλαια:

- "Στη χώρα των συναισθημάτων - τι αισθάνομαι εγώ; τι αισθάνεσαι εσύ;"

- "Στη χώρα των συναισθημάτων - τα συναισθήματα αλλάζουν".

- "Στη χώρα των συναισθημάτων - τα παράθυρα των συναισθημάτων"

- "Στη χώρα των συναισθημάτων - παίζουμε με τα συναισθήματα".

- "Στη χώρα των συναισθημάτων - ένα καπέλο από συναισθήματα".

- "Εκπαίδευση συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων για παιδιά - Κάρτες θεραπείας και φύλλα εργασίας", που εκδόθηκε το 2021. Συγγραφέας: Agnieszka Lasota. Εκδοτικός οίκος Difin. Η έκδοση περιέχει κάρτες εργασίας και κάρτες επίδειξης. Κάρτες παραδειγμάτων:

- Συναισθήματα. Κάρτα επίδειξης

- Πώς φαίνομαι όταν νιώθω θλίψη/αγωνία/χαρά; Κάρτες επίδειξης

- Θλίψη/αγωνία/χαρά - αιτίες

- Θυμός/ χαρά/ λύπη - Συναισθήματα - Συμπεριφορές

- Τι αισθάνεται το σώμα μου όταν φοβάμαι/αγχώνομαι/χαίρομαι

- Τι μπορώ να κάνω όταν φοβάμαι/αγχώνομαι/στενοχωριέμαι/χαίρομαι; Κάρτα επίδειξης

Σύνδεσμος:

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 9

ΧΩΡΑ: ΠΟΛΩΝΙΑ

Τίτλος/ Θέμα:

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ**Περιγραφή:**

Όλο και περισσότερα επιτραπέζια παιχνίδια με θέμα τα συναισθήματα εμφανίζονται στην πολωνική αγορά. Τα παιχνίδια χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο όχι μόνο από τους γονείς, αλλά και από επαγγελματίες/εκπαιδευτικούς. Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα αυτών των παιχνιδιών είναι η δυνατότητα μάθησης μέσω του παιχνιδιού. Τα συναισθήματα είναι πολύ συχνά ένα δύσκολο θέμα συζήτησης, ιδίως κατά τη διάρκεια της εφηβείας, αλλά και σε μικρότερη ηλικία, όταν συζητάμε με τα παιδιά για δυσάρεστα συναισθήματα. Σε τέτοιες στιγμές είναι χρήσιμο να μιλάμε για τα συναισθήματα κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.

Παραδείγματα:

- "Το βουνό των συναισθημάτων" - ένα παιχνίδι που ετοίμασε η ψυχοθεραπεύτρια Dagmara Teczke. Εκδόσεις Heim Publishing.

Πρόκειται για ένα θεραπευτικό και εκπαιδευτικό παιχνίδι που υποστηρίζει το έργο των επαγγελματιών αλλά και των γονέων που θέλουν να γνωρίσουν καλύτερα το παιδί τους. Στόχος του παιχνιδιού είναι να μοιραστείτε συναισθήματα, συγκινήσεις και εμπειρίες με έναν ασφαλή και άνετο τρόπο. Το σετ περιλαμβάνει ένα ταμπλό, 50 κάρτες χωρισμένες σε δύο ομάδες, ένα ζάρι, πιόνια και οδηγίες. Είναι ένα εξαιρετικό εκπαιδευτικό εργαλείο και μια ιδανική αφορμή για να κάνετε σοβαρές συζητήσεις για τα συναισθήματα.

- "Παίζοντας με τα συναισθήματα" - Συγγραφέας Victoire de Taillac. Εκδόθηκε από την Nasza Księgarnia.

Το παιχνίδι περιέχει περισσότερες από 100 κάρτες με εικονίδια, με τις οποίες οι παίκτες θα αναπαραστήσουν διαφορετικά συναισθήματα. Κάθε ένα από αυτά μπορεί να συσχετιστεί με πολλά πράγματα, γεγονός που εγγυάται μεγάλη διασκέδαση. Ο παίκτης θέτει μια ερώτηση που αρχίζει με το ΠΩΣ ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ ΟΤΑΝ... (π.χ. Πώς αισθάνομαι όταν αργώ στο πρώτο ραντεβού;) οι υπόλοιποι παίκτες τοποθετούν από μία κάρτα εικονιδίων - αυτή που πιστεύουν ότι ταιριάζει καλύτερα με την απάντηση στην ερώτηση. Το άτομο που κάνει την ερώτηση επιλέγει αυτό που πιστεύει ότι αντιπροσωπεύει καλύτερα το συναισθημά του. Το άτομο του οποίου η κάρτα επιλέγεται κερδίζει έναν πόντο. Η ερώτηση τίθεται τώρα από τον επόμενο παίκτη. Ο πρώτος που θα συγκεντρώσει 3 πόντους κερδίζει το παιχνίδι. Εκτός από τις περισσότερες από 100 κάρτες εικονιδίων που αναφέρθηκαν προηγουμένως, το σετ παιχνιδιού περιλαμβάνει: κενές κάρτες για να δημιουργήσετε τα δικά σας εικονίδια, κάρτες με έτοιμες ερωτήσεις ΠΩΣ ΝΟΙΩΘΩ, ΠΟΤΕ... καθώς και κενές κάρτες προετοιμασμένες για να γράψετε τις δικές σας ερωτήσεις.

Σύνδεσμος:

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 10
ΧΩΡΑ: **ΡΟΥΜΑΝΙΑ**

Τίτλος/ Θέμα:

ΣΥΛΛΟΓΗ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ (ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ ΥΠΟ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ "ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ - ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΟΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ")

Περιγραφή:

Πρόκειται για έναν μεθοδολογικό οδηγό που έχει σχεδιαστεί ειδικά για εκπαιδευτικούς και δασκάλους που εργάζονται με μικρά παιδιά και έχει ως στόχο να τους καθοδηγήσει και να τους παρακινήσει να εφαρμόσουν διάφορες μεθόδους και τεχνικές στην καθημερινή τους εργασία για την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης των παιδιών.

Ο οδηγός είναι αρκετά συνεκτικός (πάνω από 200 σελίδες) και προσφέρει τεκμηριωμένες θεωρητικές πληροφορίες σχετικά με την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης, καθώς και μια ποικιλία ήδη δοκιμασμένων και αποδεδειγμένα αποτελεσματικών τεχνικών εργασίας με παιδιά διαφορετικών ηλικιών μέσα στο σχολικό περιβάλλον για να επιλέξουν. Περιέχει επίσης συστάσεις για τους γονείς και τα μέλη της οικογένειας. Είναι διαθέσιμο για δωρεάν λήψη στη ρουμανική γλώσσα.

Σύνδεσμος:

https://www.isj-db.ro/static/files/RED/1.PRESCOLAR/aprilie/prescolar_Patrascu_Tocan_Copii_fericii_a_duli_de_succes.pdf

ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 11
ΧΩΡΑ: **ΡΟΥΜΑΝΙΑ**

Τίτλος/ Θέμα:

ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ "RADU PETRESCU" (PRUNDU BĂRGĂULUI, BISTRIȚA-NĂȘĂUD) (2016-2018)

Περιγραφή:

Το γυμνάσιο εφάρμοσε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ανάπτυξη της κοινωνικής και συναισθηματικής νοημοσύνης των μαθητών του δημοτικού μεταξύ 2016 και 2018. Το πρόγραμμα επικεντρώθηκε σε δύο βασικές συνιστώσες: (1) στην αναγνώριση των συναισθημάτων και (2) στην αντιμετώπιση αυτών των συναισθημάτων και αποσκοπούσε στη βελτίωση του συναισθηματικού αυτοελέγχου, στη διευκόλυνση της προσαρμογής στο σχολικό περιβάλλον, στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων ενεργητικής ακρόασης, στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης, στη βελτίωση της αυτοσυνειδησίας και της αυτοευθύνης έναντι των άλλων, στην ανάπτυξη των σχέσεων, στη βελτίωση των στρατηγικών επίλυσης συγκρούσεων, στη μείωση της σωματικής και λεκτικής επιθετικότητας, στην αύξηση της αυτοεκτίμησης και της αυτοκατανόησης.

Οι μέθοδοι παρέμβασης που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων ήταν: αφήγηση ιστοριών, κολάζ, δομημένα παιχνίδια, νοητικά πειράματα πιθανών καταστάσεων, θεματικός διάλογος, παιχνίδι ρόλων, αυτοαναστοχασμός, παρουσίαση, καταγισμός ιδεών, εργασία με μεταφορές κ.λπ.

Παραδείγματα δραστηριοτήτων από το πρόγραμμα:

- **Το κουτί με τα συναισθήματα** - κάθε μαθητής/τρια γράφει σε ένα χαρτί πώς αισθάνεται σε μια δεδομένη στιγμή (ανώνυμα) και όλα τα χαρτιά συγκεντρώνονται σε ένα κουτί. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός εξάγει τα σημειώματα με τα συναισθήματα και τα διαβάζει δυνατά, χρησιμοποιώντας την ευκαιρία να μιλήσει για ένα συγκεκριμένο συναίσθημα (πώς το αναγνωρίζουμε, τις καταστάσεις στις οποίες το νιώθουμε κ.λπ.), ζητώντας επίσης από τους μαθητές της τάξης να προτείνουν λύσεις για τη ρύθμιση του αντίστοιχου συναισθήματος. Η επικύρωση όλων των συναισθημάτων ως φυσικών είναι πολύ σημαντική.
- **Το βασίλειο των συναισθημάτων** - μια δραστηριότητα κατά την οποία οι μαθητές μαθαίνουν για την ποικιλία των συναισθημάτων και τις διαφορετικές εντάσεις τους (μπορούν να χρησιμοποιηθούν εικόνες ή cards), πώς να τα αναγνωρίζουν μέσα στο δικό τους σώμα και στους άλλους. Τα αρνητικά συναισθήματα αντιμετωπίζονται και επισημαίνονται ως φυσιολογικά, ενώ παρουσιάζονται επίσης ορισμένοι μηχανισμοί αντιμετώπισης.
- **Είμαι αυτό που κάνω με χαρά και ευγνωμοσύνη** - οι μαθητές προσανατολίζονται να βρουν τα δυνατά τους σημεία και τα ταλέντα τους, καθώς και να θέσουν στόχους μάθησης για τον εαυτό τους. Διδάσκονται επίσης να είναι ευγνώμονες για ό,τι έχουν και είναι στο παρόν.
- **Το ταξίδι μου** - οι μαθητές καλούνται να βιώσουν μια αισιόδοξη στάση απέναντι στο μέλλον τους και να καταρτίσουν ένα σχέδιο ζωής που θα τους φέρει πιο κοντά στο όνειρο/στόχο τους, εντοπίζοντας και διατυπώνοντας στόχους, προσδιορίζοντας τις απαραίτητες ενέργειες και τους πόρους, αξιολογώντας από καιρό σε καιρό πού βρίσκονται σε σχέση με το όνειρο/στόχο τους και πώς να προσαρμόσουν τις ενέργειές τους.
- **Εσύ κι εγώ** - οι μαθητές εξασκούνται μέσω παιχνιδιού ρόλων στο να προσφέρουν και να δέχονται κομπλιμέντα, στρατηγικές επίλυσης συγκρούσεων και διαχείρισης

άγχους και θυμού. Θα μπορέσουν να εκπαιδεύσουν την ανθεκτικότητά τους στο άγχος και να εφαρμόσουν λύσεις σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής.

- **Η γραμμή της ζωής μου** - οι μαθητές μαθαίνουν για τον άξονα της ζωής και για το πλέγμα ταυτότητας, τα οποία τους βοηθούν να γνωρίσουν καλύτερα τον εαυτό τους και να βελτιώσουν την ικανότητά τους να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με το μέλλον τους. Καλούνται να ταξιδέψουν δέκα χρόνια στο μέλλον τους και να προβάλουν πώς βλέπουν τον εαυτό τους τότε. Στη συνέχεια καλούνται να προβληματιστούν σχετικά με το τι πρέπει να κάνουν τώρα για να επιτύχουν τους στόχους τους.
- **Ο μικρός συγγραφέας και η αποστολή ζωής** - χρησιμοποιούνται μεταφορές προκειμένου να δημιουργηθεί μια ιστορία στην οποία συνοψίζονται οι κύριες τεχνικές και τα μαθήματα που διδάχθηκαν και η οποία θα βοηθήσει τους μαθητές να ενδυναμώσουν τους μαθητές να συνεχίσουν να εφαρμόζουν όσα έχουν μάθει και εξασκηθεί.

Σύνδεσμος:

<https://sutliana.wordpress.com/pagina-elevilor/scolari-2/dezvoltarea-inteligentei-emotionale-si-sociale-la-scolarii-din-invatamantul-primar-liceul-radu-petrescu-prundu-bargaului-program-pilot-2016-2018/>

www.freepik.com